

Realizacija investicionog projekta na Toplom valjačkom stanu V2 -korak u budućnost

Radomir Dodok

O problematici nabavke, u uslovima pandemije

Vesna Sredić

**KONTINUIRANO
SPROVOĐENJE
OBUKA NA RADNOM
MESTU, RADI ZAŠTITE
OD COVID-19**

**SAMO POVEĆANJE PRODAJE I OPORAVAK TRŽIŠTA
UTIČU NA USPEŠNO POSLOVANJE**

Izvršni direktori: Sanja Bosiljčić i Budimir Bulatović

Sadržaj

4

Samo povećanje prodaja i oporavak tržišta utiču na uspešno poslovanje

6

Realizacija investicionog projekta na Toplom valjačkom stanu V2 - korak u budućnost

8

Nijedna država nije "svet za sebe" pa, nakon pandemije, niko neće ostati pošteđen

11

Zdravlje zaposlenih je na prvom mestu

Naše najjače oružje u borbi protiv krize je naše zdravlje

U ovom momentu je definitivno jasno da je pandemija COVID-19 zauvek promenila svet – naš život i način poslovanja.

Ključno je da se tim promenama prilagodimo i uspostavimo model života i poslovanja koji će biti primeren odgovor svemu što se dešava u nama i oko nas, a što, najvećim delom, nismo mogli da pretpostavimo da će se dogoditi.

Briga o zdravlju je konačno realni prioritet, kako na individualnom, tako i na kolektivnom planu. Tim povodom, prvo što smo naučili je da sa reči, pređemo na dela. Jedino čime stvarno raspolažemo smo mi sami. U nama kuca sat: vreme koje se osipa i strpljivo nas opominje da kada god možemo automobil zamenimo biciklom, pokretne slike pejzažima žive prirode, zatvoren prostor vazduhom.

U vezi sa tim, u okvirima fabričkog života, treba da znamo da masku ne nosimo zbog toga što je to neko propisao, nego zbog nas samih i kolega sa kojima delimo našu radnu svakodnevicu, kao i da smo za većinu higijensko - tehničkih zahteva i standarda, sami odgovorni.

Čuvajući sebe, pazimo na sve druge.

Samo zdravi, možemo nesmetano raditi u fabrici i doprineti tome da se svi problemi u poslovanju, nastali zbog pandemije COVID-19, prevaziđu.

Naše najjače oružje u borbi protiv krize je naše zdravlje.

Izvršni urednik

Gordana Savić

Samo povećanje prodaja i oporavak tržišta utiču na us

O aktuelnoj problematici rada i poslovanja, razgovaramo sa izvršnim direktorima Impol Seval a.d., Sanjom Bo

Budimir Bulatović, Izvršni direktor za tehničke poslove

Sanja Bosiljčić, Izvršni direktor za ekonomske poslove

Kako Impol Seval upravlja radnim okruženjem u uslovima Korone?

Sanja Bosiljčić: Odmah na početku pandemije smo uspostavili pravila ponašanja kojih se i danas pridržavamo. Obezbedjeni su oprema i sredstva za zaštitu i svakodnevnim upornim insistiranjem na primeni mera i poštovanju pravila ponašanja, sprečili smo širenje virusa unutar fabrike.

Budimir Bulatović: Dobro smo se organizovali u cilju smanjenja rizika koji nosi ova epidemija.

Propisali smo i sprovodimo mere vezane za zaštitu zaposlenih, pre svega redovna dezinfekcija zaposlenih i radnog prostora, obavezno nošenje zaštitne maske, rad od kuće. Pored toga smanjili smo posete trećih lica, a naše posete sveli na najneophodniju meru.

Kakvi su proizvodni i finansijski rezultati Impol Seval-a u proteklih sedam meseci?

Sanja Bosiljčić: U periodu januar-jul, ostvarena proizvodnja je 24.981t odnosno 94,2% od Plana. Proizvodnja bojenog asortimana je 5.877 t ili 86,6% od Plana. Ostvaren je negativan finansijski rezultat od 678.000 eur.

Budimir Bulatović: Ni proizvodni, ni finansijski rezultati nisu na nivou planiranih.

Za prvih sedam meseci proizvodnja je manja za oko 1.500 t u odnosu na planiranu, dok je ostvareni gubitak u poslovanju oko 670.000 EUR-a.

Koji su očekivani rezultati Impol Seval-a do kraja godine?

Sanja Bosiljčić: Imajući u vidu pad prodaje i nedovoljnu količinu naloga, nismo ostvarili Plan proizvodnje, a time ni planiran pozitivan rezultat poslovanja. Taj trend se nastavlja i dalje. Takođe, u toku je planirani zastoj zbog rekonstrukcije TVS-V2, tako da do kraja godine možemo očekivati da procenat ostvarenja Plana proizvodnje bude kao za prvih sedam meseci. Nedostizanje planiranih proizvodnih i finansijskih rezultata je prvenstveno posledica pada prodaje i prodajnih cena, ali se nadamo da će gubitak do kraja godine biti što manji. I u narednom periodu, sa svim poslovnim partnerima, bankama, kupcima, isporučiocima, moramo održati korektnu i uspešnu saradnju.

Budimir Bulatović: Očekivao sam da će trend oporavka tržišta u drugoj polovini godine biti vidljiviji. Jul je bio na nivou očekivanja, dok avgust pokazuje značajan pad.

Zbog celokupne situacije lično bih bio zadovoljan ako bi rezultati poslovanja na kraju godine bili na nivou prvih sedam meseci.

Koje su ključne mere usmerene na ostvarenje rezultata poslovanja?

Sanja Bosiljčić: Svetska ekonomska kriza je i pre pandemije pogodila ceo svet. Ovo nije kratkotrajni problem. Morali smo se pripremiti i kroz mere interne ekonomije upravljamo svim vrstama troškovima. Treba svi da se po-

Uspješno poslovanje

Sanja Bosiljčić i Budimirom Bulatovićem

našamo kao u svojoj kući: ako se smanje prihodi moramo smanjiti i troškove. Na taj način su i svi zaposleni uključeni u upravljanje troškovima.

S obzirom na to da je osnov svega zadovoljan kupac koji plaća svoje obaveze, prilagodili smo politiku prodaje zahtevima kupaca. Naša šansa je u proizvodnji bojenog asortimana, u što većoj količini. Ne bi trebalo napominjati da ne smemo praviti greške, kasniti sa isporukom, ljutiti kupce, jer zbog njih postojimo.

Budimir Bulatović: U ovom momentu sve je usmereno ka prodajama. Samo povećanje prodaja i oporavak tržišta utiču na uspješno poslovanje. Sve ostalo, a pre svega spremnost zaposlenih da ostvare postavljene zadatke se ne vodi u pitanje.

To mora ostati na nivou prethodnih godina.

Takođe, očekujem da i završetkom planiranih investicija stvorimo uslove za postizanje planiranih rezultata.

Kako teku investicione aktivnosti u Impol Seval-u, posebno na Toplom valjačkom stanu V2?

Sanja Bosiljčić: Sve investicione aktivnosti teku prema planu. Zaustavljanje TVS-V2, a istovremeno Frez mašine i Livne baterije 4, je odloženo zbog nemogućnosti dolaska isporučilaca 1.aprila ove godine, kada je prvobitno zastoj bio planiran. U međuvremenu, situacija se stabilizovala i zastoj je počeo od 17.8. Svi poslovi su ugovoreni na vreme i sva oprema je nabavljena. Takođe, svi hitni nalozi se rešavaju svakodnevno, tako da problema nema. Nadamo se da će sve biti uspješno završeno.

Budimir Bulatović: Najvažnije je da smo otpočeli sa realizacijom planiranih investicija. Za sada sve ide po planu. Ne očekujem veće probleme u realizaciji.

Što se tiče V2, takođe sve ide po planu, mada se u jednom momentu činilo da se situacija komplikuje zbog nemogućnosti dolaska pojedinih isporučilaca opreme. Na sreću, sada je sve u redu. Može se reći da se vidi realan datum završetka investicije, a samim tim i relaksacija proizvodnje i zaliha, kao i poboljšanje kvaliteta toplo valjanih traka.

Kakve su mere u vezi sa ljudskim resursima, s obzirom na restriktivne uslove poslovanja?

Sanja Bosiljčić: Jedna od mera od početka pandemije je bila da se smanji prisustvo zaposlenih u fabrici, ali bez uticaja na proces proizvodnje. Tamo gde to proces rada dozvoljava, zaposleni su radili van prostorija poslodavca. Takođe, zaposleni su koristili godišnji odmor, preraspodelu, zaradjene sate, tako da je zaista bilo smanjeno prisustvo zaposlenih u fabrici. Službena putovanja su svedena na minimum, a posete poslovnih partnera smo odložili, osim dolaske u slučaju ranije potvrđenih i ugovorenih izvodjenja radova.

Budimir Bulatović: Cilj je jasan. Moramo se ponašati u skladu sa novonastalom situacijom. Potrebno je uskladiti angažovanje zaposlenih u zavisnosti od potrebe posla, uz korišćenje godišnjih odmora, zarađenih sati i eventualno plaćenog odsustva, ako se za to ukaže potreba.

Koja su vaša očekivanja od zaposlenih u narednom periodu?

Sanja Bosiljčić: Situacija u kojoj smo se svi našli je potpuno nova i stresna za sve nas. Prirodno je, da svako na stresnu situaciju reaguje na drugačiji način. Od straha do ravnodušnosti. Od zaposlenih očekujemo posvećenost, jer treba da sačuvamo i održimo fabriku, kao i strpljenje dok sve ovo neprijatno sa čime smo se susreli prođe, jer mora proći. S obzirom na to da zaista imamo korektne i odgovorne zaposlene, mislim da ćemo sve ovo zajedno uspješno prebroditi.

Budimir Bulatović: Samo maksimalno angažovanje u okviru ličnih mogućnosti, poštovanje mera zaštite vezanih za epidemiju, podizanje nivoa kvaliteta proizvoda i rada, smanjenje zaostataka i dobro servisiranje kupaca, mogu nas dovesti do cilja.

Kada govorim o kvalitetu proizvoda moram naglasiti da u vreme krize obično dolazi do pada kriterijuma, što se direktno odražava na kvalitet proizvoda. To nikako ne smemo dozvoliti, jer će se odraziti kroz povećanje reklamacija, a samim tim i povećanje troškova.

Zaostaci su takođe bitan faktor za uspješno poslovanje. Ako ih držimo pod kontrolom, onda su nam veće šanse za dobijanje novih narudžbi, imamo zadovoljnije kupce i bolje prodaje. U suprotnom, možemo ugroziti proizvodnju i ostvarenje planiranih zadataka.

Piše: Radomir Dodok, Direktor za investicioni razvoj

Realizacija investicionog projekta na Toplom valjačkom stanu V2 - korak u budućnost

Radomir Dodok, Direktor za investicioni razvoj

Investicionu 2020. godinu, u Impol Seval a.d. obeležit će završetak realizacije dva velika investiciona projekta, u sklopu strateškog projekta "Rekonstrukcija i modernizacija tehnološke linije za proizvodnju toplo valjanih traka težine 11 t", i to:

- "Rekonstrukcija i modernizacija Valjačkog stana za toplo valjanje V-2", Faza 2.2

- "Rekonstrukcija i modernizacija Frez mašine za frezovanje velikih blokova max. težine 12t"

Osim toga, u 2020. je planirana i realizacija projekta, koji nije strateški, ali je veoma važan za operativno ostvarivanje planiranih obima proizvodnje u Impol Seval a.d., a to je "Revitalizacija Livne baterije L-4".

Specifičnost u realizaciji ova tri velika investiciona projekta je u tome da zahtevaju pojedinačne zastoje proizvodnje u trajanju od oko dva meseca. Parcijalna realizacija ovih projekata značila bi da Impol Seval tri puta doživljava izuzetno bolne poremećaje u proizvodnji, a time i stresove u poslovanju, što bi Društvo dovelo u veoma nezavidnu situaciju.

Posloводство Društva i Projektni timovi, uz koordinaciju sa Upravom kompanije IMPOL, donelo je veoma hrabru i rizičnu odluku, a to je da se realizacija sva tri navedena projekta sprovede istovremeno. Rizik istovremene realizacije proističe iz toga što je paralelno angažovan veliki broj bravara, hidrauličara, električara, kao i radnika drugih specijalnosti.

Montaža opreme na emulzionom postrojenju

Druga specifičnost u realizaciji ovog integralnog projekta je što se isti realizuje u vreme epidemije Covid 19. Prvobitni plan je bio da se realizacija ovih projekata sprovede u periodu april/maj 2020. godine. Međutim, u tom periodu, nijedna ekipa kompanija koje su isporučile opremu, zbog zabrana, nije mogla da doputuje u Sevojno.

Druga strateška i veoma rizična odluka je bila određivanje datuma starta realizacije integralnog projekta, u vreme neizvesnih posledica od Covid 19.

Odlaganje realizacije integralnog projekta na neodređeno vreme bilo bi veoma rizično, jer apsolutno nijedna institucija, domaća ili svetska, nije mogla da ukaže na dalji tok epidemije Covid 19, što bi prouzrokovalo nesagledive posledice po poslovanje Impol Seval a.d.

Montaža novog hidrauličnog cilindra za balansiranje jarma

Zato je manje rizična odluka, a to je da dan D za start realizacije ovog integralnog projekta bude 17. avgust 2020. godine.

Glavni rizik u ovoj opciji, pored opasnosti od zaražavanja učesnika projekta virusom Covid 19, bilo je obezbeđenje učešća stručnjaka iz više zemalja Evropske unije i Velike Britanije. Isti su uporno izbegavali da potvrde dolazak, pravdajući se preporukama ili ograničenjima putovanja od strane svojih državnih organa ili zahtevanjem garancija koje nije moguće dati.

Poslednih mesec dana učinjeni su veliki napori da strane firme potvrde slanje svojih stručnjaka. Osim toga, jako je teško bilo obezbediti potreban broj radnika. Pored angažovanja radnika iz Društva, eksterno su angažovani svi raspoloživi radnici iz većeg broja firmi sa strane.

Realizacija integralnog projekta je startovala prema planu, odnosno 17. avgusta 2020. godine. Za sada, projekat se realizuje prema planiranoj dinamici. Pored poštovanja dinamike, veliko ohrabrenje je što, za sada, nema zaražavanja sa Covid 19, što je bio najveći strah pri donošenju odluke o realizaciji.

Sada, sa distance od tri meseca, evidentno je da je poslovodna odluka o startu realizacije integralnog projekta bila ispravna.

Realizacija većeg broja drugih, manjih investicionih projekata je usporena ili odložena.

Rušenje ozida na peći za topljenje L1/4

Realizacijom ovog istorijskog projekta Impol Seval stvara preduslove za kvalitetnu i produktivnu proizvodnju u narednim godinama, ali i osnovu za budući investicioni razvoj – korak u budućnost.

Razbijanje betonskog poda za izradu fundamenata Testere L4

Nijedna država nije “svet za sebe” pa, nakon pandemije, niko neće ostati pošteđen

O problematici nabavke, u uslovima pandemije COVID-19, piše Vesna Sredić, Vođa Nabavke

Vesna Sredić, Vođa Nabavke

Pandemija korona virusa još uvek traje i ne nazire joj se kraj. Nakon početnih problema zbog nepredvidivosti celokupne situacije, uhvatili smo ritam sa tekućim poslovima, ali problematika je i dalje prisutna. Pandemija je uzdrmala sve segmente tržišta, poremetila lance snabdevanja i zakomplikovala proizvodnju u različitim industrijama širom sveta. Na prvom mestu je izazvala probleme sa logistikom. Doprema materijala, delova i opreme po već ugovorenim poslovima, pogotovo iz Italije koja je bila najviše pogođena, je postala gotovo nemoguća misija.

Odluke vlada država iz kojih se roba dopremala su se menjale na dnevnom nivou. Velike gužve na granicama, u tranzitu, na ulasku u našu zemlju i na kraju neophodan propisan period samoizolacije za vozače, doveli su do toga da su kašnjenja u isporukama bila neminovna. Pravila koja su za vozače na početku pandemije važila bez ikakvih izuzetaka, kao i za ostatak stanovništva, dovela su do toga da je bilo gotovo nemoguće obavljati transport – imate raspoložive kamione, ali ne i vozače. Promenom propisa za međunarodni drumski transport, situacija se donekle stabilizovala. Međutim, avio prevoz, kao najbrži, je takođe bio u problemu. Avio linije su ubrzano jedna za drugom otkazivane, a one koje su preostale su višestruko povećavale cene cargo prevoza, tako da smo bili u pravoj trci sa vremenom.

Komercijalista Danijela Ječmenica Tošanić je u poslednjem momentu uspeła da organizuje slanje neophodnog

delo makaza sa V-2 u Južnu Koreju, kako bi se dimenziono istestirao sa poručenim novim delovima. Kašnjenje vraćanja kućišta radnih i potpornih valjaka V2 je delom prouzrokovano time što se njihova modifikacija vršila u fabrici na severu Italije, gde su fabrike, ukoliko su uopšte radile, radile sa smanjenim brojem zaposlenih, a dodatno je na sve to uticala problematika transporta do Sevojna.

Nijedna država nije „svet za sebe“, pa nakon pandemije niko neće ostati pošteđen. Problematika nabavke se logično preslikala i na domaće tržište koje je, nažalost, u priličnoj meri vezano za uvoz.

U prvom naletu pandemije nabavka zaštitnih sredstava u opštoj nestašici je bila prava umetnost. Uz tesnu saradnju sa kolegama zaduženim za bezbednost i zdravlje na radu, samo veliko iskustvo komercijaliste nabavke Ljiljane Ljamčić je doprinelo da blagovremeno i u dovoljnim količinama imamo zaštitnih sredstava za zaposlene i dezinfekciju poslovnog prostora.

Saradnja sa kolegama iz ostalih sektora je u određenim momentima pojačana u cilju razmene svih informacija koje su imale veze sa situacijom oko Covid-19. Brzo smo se organizovali u cilju zaštite zaposlenih od virusa, pa je deo komercijalista povremeno radio od kuće, a deo je koristio godišnje odmore.

Pripreme za završnu fazu investicije na V2 su protekle prilično dobro, jer se blagovremeno krenulo sa nabavkama neophodnih materijala, gde god je bilo moguće unapred specificirati šta treba nabaviti. Rokovi isporuke su logično bili duži nego obično, ali konstantan pritisak na isporučioce je dao određene rezultate.

U tom kontekstu, upornost, brzina reagovanja i veština komunikacije su samo neke od osobina koje mora da poseduje komercijalista nabavke, a uz pravilno postavljene prioritete i posvećenost poslu, svako ko pretenduje na ključnu poziciju u Nabavci.

Prenos znanja mlađim kolegama je konstantan. Od njih zavisi koliko će u budućnosti moći da odgovore poslovnim izazovima. Po tom pitanju sam optimista.

Remont i / ili epidemija

O remontu opreme u doba pandemije COVID-19, kao posebnom izazovu za područje bezbednosti i zdravlja na radu, piše Lazar Đokić, Vođa poslova bezbednosti i zdravlja na radu

Od 17. avgusta započete su aktivnosti na investicionim ulaganjima i remontu nekoliko bitnih mašina. Ovim aktivnostima obuhvaćene su testera i frez-mašina u Livnici, Peć za topljenje L-1/4 i Valjački stan za toplo valjanje - V2.

Početak investicionih aktivnosti u našoj fabrici znači i iskakanje iz ustaljenih i uobičajenih dnevnih rutina rada. Investicione aktivnosti koje podrazumevaju velike remonte, zaustavljanje ključne opreme za rad i zastoj u redovnoj proizvodnji, jesu veliki šok za fabricu i u redovnim, „normalnim“, okolnostima, a kamoli u uslovima epidemije zarazne bolesti COVID-19. Remont u doba epidemije je veliki izazov za Područje bezbednosti i zdravlja na radu, ali i Impol Seval u celini.

Ovaj izazov za bezbednost i zdravlje se ogleda u tome što velika investiciona ulaganja i remont mašina nužno znače i angažovanje velikog broja eksternih firmi i njihovih radnika za izvođenje najrazličitijih radova. Angažovanje većeg broja ljudi, nama nepoznatih lica, na malom prostoru, je upravo ono što je najmanje poželjno u doba epidemije, a sa druge strane, nužno kako bi se planirane investicije uspešno privlele kraju. Pojava zaraze tokom remonta može imati ozbiljne posledice zbog

Frez mašina

toga što se može zaraziti veći broj zaposlenih, a odsustvo angažovanih zaposlenih, zbog bolesti, bi dovelo do prekida remonta „na pola posla“ i samim tim bi fabrika bila dovedena u situaciju da ostane duži vremenski period u zastoju, jer mašine nisu osposobljene za proizvodnju. Stoga, bilo je potrebno dobro proceniti rizike po bezbednost i zdravlje svih zaposlenih, preduzeti određene mere radi sprečavanja pojave i širenja zaraze i prihvatiti i upravljati rizicima koje nije bilo moguće otkloniti.

Na pomenute tri mašine, na kojima se vrše remont od 17. avgusta, angažovano je oko 15-ak eksternih firmi sa oko 80 izvršilaca. Ove firme dolaze iz različitih delova naše zemlje, ali takođe angažovane su inostrane firme iz Nemačke, Holandije, Slovenije i Velike Britanije, sa po nekoliko izvršilaca. Prvi zadatak područja bezbednosti i zdravlja na radu je bio definisanje međusobnih prava i obaveza sa aspekta saradnje u oblasti bezbednosti i zaštite zdravlja na radu zaposlenih svih firmi koje učestvuju na remontu. S tim u vezi, sa svim firmama zaključen je Sporazum o bezbednosti i zdravlju na radu, u kome su se svaka strana, odnosno i Impol Seval i izvođač radova, obavezale na sprovođenje i poštovanje mera za sprečavanje nastanka i širenja zarazne

bolesti. Obaveze izvođača radova su da na remont pošalju zaposlene koje nemaju poznate simptome bolesti, da im obezbede opremu za ličnu zaštitu na radu i dovoljnu količinu sredstava za održavanje higijene radnog prostora i ruku, kao i sredstava za dezinfekciju. Sa druge strane, obaveze Impol Seval-a su da im obezbedi odvojene prostorije za odmor, presvlačenje i obedovanje, kao i redovno sprovođenje pojačanih mera dnevne dezinfekcije i održavanja higijene radnih prostorija.

Svakako, u ovim okolnostima, najbitnije je bilo smanjiti međusobni fizički kontakt između zaposlenih različitih firmi i zaposlenih Impol Seval-a. Distančiranje je postignuto obezbeđivanjem odvojenih prostorija za svakog izvođača radova i zabrana ulaska u prostorije u kojima borave zaposleni Impol Sevala. Kontakt na samom mestu izvođenja radova nije bilo moguće izbeći, ali se rizik od prenošenja zaraze značajno smanjuje korišćenjem zaštitnih maski. Takođe, u većini slučajeva, svaki izvođač radova ima svoj deo na mašini gde izvodi radove, pa do interakcije zaposlenih različitih izvođača dolazi retko i vreme tog kontakta je relativno kratko.

Takođe, higijena toaleta i mokrih čvorova je podignuta na najviši mogući nivo, angažovanjem spoljne firme za održavanje higijene i urednosti radnog prostora. Higijena i dezinfekcija toaleta u pogonu se vrši na dnevnom nivou.

Tokom trajanja remonta, sprovođiće se pojačane mere zaštite za spre-

čavanje nastanka i širenja zarazne bolesti, a naročito sprovođenje redovnih dnevnih i nedeljnih dezinfekcija radnih prostorija, spoljnih saobraćajnica i kruga Društva, obezbeđenje dovoljnih količina sredstava za dezinfekciju radnih površina i ruku, kao i sapuna i ubrusa, zaštitnih maski za lice i drugih sredstava za ličnu zaštitu na radu.

Posebna mera prevencije koja se sprovodi je merenje telesne temperature na ulasku u krug Društva. Merenjem telesne temperature su obuhvaćena sva lica koja ulaze u krug Društva, kako zaposleni Impol Sevala, tako i izvođači radova, vozači teretnih vozila i sva ostala treća lica koja po bilo kom osnovu dolaze u fabriku.

Takođe, treba istaći i to da je za remont možda izabran najpogodniji momenat u godini. Trenutno u našem okruženju je došlo do smirivanja epidemiološke situacije nakon ozbiljnog talasa zaraze u junu i julu. Na ruku nam ide situacija da je došlo do značajnog pada broja zaraženih u gradu i regionu. Tokom avgusta meseca nije registrovan nijedan slučaj zaraze u Društvu, a u gradu Užicu poslednje nedelje avgusta nije bilo zaraženih. Na snazi su i dalje mere koje je propisala Vlada Republike Srbije. Može se očekivati da će epidemiološka situacija biti povoljna do kraja septembra, što nam daje mogućnost da remonte uspešno završimo. Međutim, ne sme doći do opuštanja u pogledu zaštite od širenja zarazne bolesti. Uslov za uspešan završetak remonta je dosledno poštovanje svih propisanih mera zaštite do samog kraja, bez izuzetaka.

Peć za topljenje L1/4

Zdravlje zaposlenih je na prvom mestu

Na osnovu posebnog Pravilnika Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, u društvima Impol Sevala su doneti planovi primene mera za sprečavanje pojave i širenje epidemije zarazne bolesti, kao sastavni deo akata o proceni rizika na radnom mestu.

Po usvajanju planova, izdata su uputstva za bezbedan rad zaposlenih po ovom osnovu i distribuirana u redovnoj proceduri, posredstvom Sektora kvaliteta.

Uputstvima su definisane obaveze zaposlenih u vezi sa sprečavanjem pojave i širenja epidemije zarazne bolesti, pa i aktuelne, COVID-19.

Obuka u PJ Valjaonica

U Pravno kadrovskom centru d.o.o. je procenjeno da je ključno, posle par meseci iskustava u primeni mera radi sprečavanja pojave i širenja zarazne bolesti COVID-19, da se nikako ne sme posustati u doslednom poštovanju mera, naročito kada se epidemiološka situacija stabilizuje.

O virusu

Novi Korona virus, Svetska Zdravstvena Organizacija (SZO) nazvala je 2019-n CoV, gde "n" označava novost, a „CoV“ je skraćenica za Coronavirus, koji pripada istoj grupi kao „SARS“. Virus izaziva teški akutni respiratorni sindrom poput "SARS", ali se COVID-19 ipak razlikuje od "SARS".

Izvor infekcije: Do sada viđeni izvori infekcije su uglavnom zaraženi ljudi koji nose virus. Asimptomatska infekcija takođe može biti izvor infekcije.

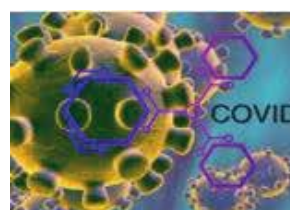
Zbog toga je organizovana obuka zaposlenih pod sloganom „Pet minuta za zaštitu zdravlja zaposlenih od COVID-19“.

Obuku sprovodi stručno lice za bezbednost i zdravlje na radu, Mile Melentijević, počev od polovine avgusta. Vremenski okvir za sprovođenje obuke je do kraja septembra.

Obuka se sprovodi na radnom mestu, kontinuirano, za male grupe zaposlenih, prilikom redovnih obilazaka pogona i drugih organizacionih celina Impol Seval-a, u funkciji nadzora nad primenom ukupnih mera bezbednosti i zdravlja zaposlenih na radu.

Time se izdata uputstva dodatno promovišu među zaposlenima i bude njihovu pozornost i interesovanje za stvarnu, a ne formalnu primenu mera, što je i cilj ove obrazovne aktivnosti.

Do sada je ukupno 70 zaposlenih Impol Seval-a obuhvaćeno ovom obrazovnom aktivnošću, a u narednom periodu, odnosno do okončanja ove obrazovne aktivnosti, cilj je da se najveći broj zaposlenih, pre svega u proizvodnim jedinicama, upozna sa izdatim i objavljenim uputstvima o merama protiv pandemije, na ovaj način.

Način prenošenja: Postoje dva glavna načina prenosa virusa: respiratorni i kontaktni. Respiratorne kapljice nastaju kada zaražena osoba kašlje ili kija. Svaka osoba koja je u bliskom kontaktu sa nekim ko ima respiratorne simptome (na primer, kihanje, kašalj) je u riziku od izlaganja potencijalno zaraznim respiratornim kapljicama. Kapljice takođe mogu dospeti na površine na kojima bi virus mogao da opstane. Na taj način, neposredno okruženje zaraženih pojedinaca može poslužiti kao izvor prenosa (poznat kao kontaktni prenos).

A u pojedinim slučajevima dolazi do:

- otkazivanja bubrega i
- smrti.

Glavni simptomi su groznica, umor i suv kašalj. Malo je pacijenata sa simptomima kao što su začepljenost nosa, curenje nosa i proliv. Neki pacijenti pokazuju samo nisku temperaturu, blagi umor, itd. Teški pacijenti često imaju poteškoće sa dahom nakon jedne nedelje infekcije.

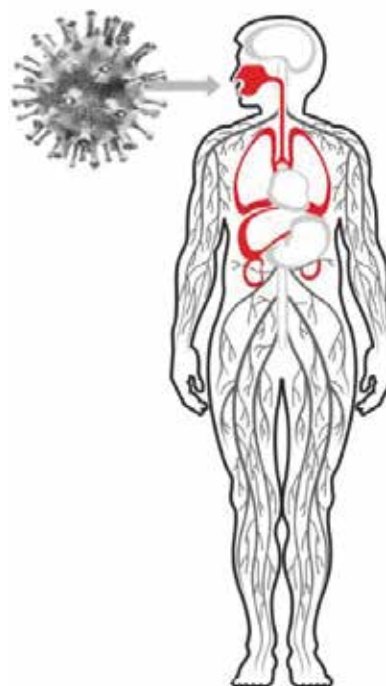
Simptomi infekcije korona virusom

Javljaju se simptomi poput:

- glavobolje,
- curenja iz nosa,
- visoke telesne temperature (preko 38°C),
- groznice,
- jakog kašlja,
- zapaljenja grla i
- otežanog disanja.
- gubitak čula ukusa i mirisa

U težim slučajevima infekcije, može doći do:

- upale pluća,
- jakog akutnog respiratornog sindroma.

KORONA VIRUS SIMPTOMI

KAKO DA PREPOZNAMO COVID-19

GROZNICA

SUV KAŠALJ

UMOR

ZAČEPLJEN NOS

GLAVOBOLJA

DIAREJA

Period inkubacije: Period inkubacije je 1 do 14 dana, uglavnom 3 do 7 dana.

Naši penzioneri

Totić Zoran, zasnovao je radni odnos u Društvu 18.11.1976. godine.
U penziju je otišao 17.07.2020. godine, sa poslova Bravar za opšte uređaje.

Knežević Predrag, zasnovao je radni odnos u Društvu 01.09.1977. godine.
U penziju je otišao 20.07.2020. godine, sa poslova Rukovalac peći za žarenje.

Obradović Slavoljub, zasnovao je radni odnos u Društvu 15.12.1975. godine.
U penziju je otišao 30.07.2020. godine, sa poslova Metalurški radnik.

Vitamini – izvor života

<http://www.kuhinjica.rs/saveti/vitamini-izvor-zivota>

Vitamini su organska jedinjenja neophodna za normalno funkcionisanje organizma i opšte zdravlje. Otkrijte koji su najbolji prirodni izvori ovih supstanci

Bez vitamina **organizam** ne bi mogao da funkcioniše: ove korisne supstance važne su za sve procese koji se odvijaju u ljudskom telu, gde se mogu sintetisati samo neki od njih (D, K, H i B3), dok se ostali unose hranom. Nedostatak vitamina ili nemogućnost njihove apsorpcije uzrokuju avitaminozu, stanje koje može ozbiljno ugroziti zdravlje. Sa druge strane, preterana upotreba sintetičkih vitaminskih preparata u količinama koje višestruko premašuju dnevne potrebe, može izazvati ozbiljne poremećaje, pa čak i trovanje.

Moćni tim

Organizmu čoveka neophodno je trinaest vitamina, od kojih je devet rastvorljivo u vodi - C i grupa B. Oni se brzo izlučuju iz organizma, pa ih zato svakodnevno treba unositi hranom. Vitamini rastvorljivi u ulju (A, D, E, K) dobro se resorbuju preko creva, međutim, u slučaju neke bolesti probavnog sistema, žuči ili jetre, talože se u organizmu stvarajući hipervitaminozu.

Vitamin A

Vitamin A (**retinol**) jača imunitet, učestvuje u stvaranju i održavanju ćelija epitela i vidnog pigmenta. Uz to, pošto ima antioksidansna svojstva vezuje slobodne radikale i sprečava njihovo štetno dejstvo. Nedostatak retinola izaziva noćno slepilo i dermatološke probleme.

Prirodni izvori: Jaja, lisnate zelene biljke (spanać, zelje), narandžasti, crveni i žuti plodovi poput šargarepe, bundeve i kajsija, koji sadrže veliku količinu pigmenta beta-karotena (u organizmu se pretvara u vitamin A), mleko i mlečni proizvodi.

Dnevna doza: Preporučuje se 0,8 do 1,5 mg. U 100 g šargarepe ima 4.500 mg ovog vitamina, a ista količina kajsija sadrži 933 mg, dinja 866 mg, paradajza 433 mg, mleka 10 mg, telećeg mesa 6 mg.

VITAMINI B GRUPE

Vitamin B1

Naziva se još i **tiamin**, a važan je za metabolizam ugljenih hidrata, osigurava normalnu provodljivost nerava, poboljšava raspoloženje i smanjuje stres. Nedovoljan unos ovog vitamina otežava rad srca i izaziva grčeve u rukama i nogama, zadržavanje vode, katkad i poremećaj moždanih funkcija.

Prirodni izvori: Pivski kvasac, pšenične klice, orasi, jaja, grašak.

Dnevna doza: Za žene 1,1 mg, a za muškarce 1,5 mg. U 100 g pšenice ima 0,7 mg, dok ista količina soje sadrži 0,63, lelebija 0,4, smokava 0,1, svinjskog mesa 0,9, teletine 0,15 i kravljeg mleka 0,04 mg.

Vitamin B2

Vitamin B2 (**riboflavin**) učestvuje u razlaganju hranljivih materija i važan je za proces ćelijskog disanja. Usled nedostatka ovog nutrijenta teško zarastaju rane i javljaju se upalne promene na koži.

Prirodni izvori: Mlečni proizvodi, sveže povrće, džigerica, integralne žitarice.

Dnevna doza: Preporučena dnevna doza je 1,3 mg za žene i 1,7 mg za muškarce. U 100 g pšeničnih klica ima 0,8 mg ovog vitamina, dok ista količina badema sadrži 0,6, bresaka 0,05, tunjevine 0,19, piletine 0,17 mg.

Vitamin B6

Vitamin B6 (**piridoksin**) nužan je za optimalno iskorišćavanje belančevina i ima važnu ulogu u metabolizmu masti.

Prirodni izvori: Kvasac, mahunarke, klice žitarica, mleko, lešnici, banane, avokado.

Dnevna doza: Preporučena dnevna doza je 1,6 mg za žene i 1,8 mg za muškarce. U 100 g: pšeničnih klica ima 4 mg, a ista količina oraha sadrži 0,87, integralnog pirinča 0,67, sardina 0,97, svinjskog mesa 0,5, teletine 0,4 mg.

Vitamin B12

Vitamin B12 (**kobalamin**) osigurava pravilno iskorištavanje gvožđa i sazrevanje crvenih krvnih zrnaca. Neophodan je za normalan rast i ishranu svih ćelija. Nedostatak izaziva umor, gubljenje daha, dijareju, nervozu, trnjenje ruku i nogu, ponekad i ozbiljna neurološka oštećenja.

Prirodni izvori: Pivski kvasac, žumance, tvrdi sirevi, alge, đumbir, šampinjoni, grašak.

Dnevna doza: Dnevne potrebe organizma su oko 2 mg, koliko ga ima u jednom žumancetu.

Vitamin C

Vitamin C ili **askorbinska kiselina** učestvuje u stvaranju kolagena, poboljšava iskorištavanje gvožđa iz probavnog sistema, jača imunitet i uklanja štetne posledice slobodnih radikala.

Prirodni izvori: Agrumi, dinja, kivi, jagode, čili papričice, brokoli, peršun, šipak, paradajz, kupus.

Dnevna doza: Preporučuje se dnevna doza od 150 do 1.500 mg, a u vanrednim situacijama (grip) i do 3 grama. U 100 g paprike ima 131 mg, dok ista količina kupusa sadrži 105 mg, pomorandži 59 mg, limuna 51 mg, paradajza 24 mg, crnog luka 7, 5 mg.

Vitamin D

Poboljšava apsorpciju kalcijuma i fosfora neophodnih za izgradnju kostiju. Nedostatak vitamina D izaziva nepravilan razvoj i krivljenje kostiju (rahitis).

Prirodni izvori: Jetra ribe, meso, mleko, maslac, jaja.

Dnevna doza: Preporučena dnevna doza iznosi 5-10

mg. Ishrana bogata vitaminom D nije potrebna ako je koža izložena suncu bar tri puta nedeljno po 15 minuta (ovaj vitamin sintetizuje se u koži pod uticajem ultraljubičstaih zraka).

Vitamin E

Vitamin E (**tokoferol**) kao snažan antioksidans usporava proces starenja, učestvuje u stvaranju reproduktivnih ćelija (spermatozoidi i jajne ćelije), olakšava funkcionisanje nervnog sistema i hipofize.

Prirodni izvori: Semenke suncokreta, šafran, kukuruz, bademi, lešnici, kikiriki maslac, pšenične klice, koncentrat paradajza, avokado, breskve, zobene mekinje.

Dnevna doza: Preporučuje se 10-15 mg. U 100 g bade- ma ima 25,2 mg, a u istoj količini soje 13,3 mg, oraha 12,3 mg, maslina 6 mg, suncokreta 10 mg, govede džigerice 0, 7mg.

Vitamin K

Vitamin K je pokretač procesa zgrušavanja krvi, ima važnu ulogu u očuvanju zdravlja kostiju jer pomaže usvajanje kalcijuma. Smatra se efikasnim preventivnim sredstvom u prevenciji raka i bolesti srca, smanjuje nivo holesterola u krvi.

Prirodni izvori: Zeleno lisnato povrće, mleko, paradajz, soja. Bakterije koje se nalaze u crevima i ustima sposobne su da proizvedu ovaj vitamin.

Dnevna doza: Preporučena dnevna doza je 60-70 mg. U 100 g kelja ima 360 mg, u istoj količini kupusa 90 mg, graška 15 mg, sira 33 mg, mleka 3, 5 mg.

BOROVNICA (VACCINIUM MYRTILLUS)

Slatke bobice poboljšavaju cirkulaciju snabdevajući mozak neophodnim materijama i kiseonikom, a budući da je ovo voće moćan antioksidant, sprečava slobodne radikale da negativno deluju na centralni nervni sistem.

Uz to, jača koncentraciju, ali i izoštrava vid: novija istraživanja pokazala su da anticijonidi borovnice podstiču proizvodnju rodopsina, pigmenta koji pomaže oku da se adaptira na promenu količine svetlosti, te poboljšava noćni vid.

Borovnica sprečava slepljivanje krvnih zrnca i smanjuje rizik od stvaranja ugrušaka i nastanka srčanog ili moždanog udara.

Izvršni urednik: Gordana Savić
Članovi redakcije: Ninko Tešić, Gordana Savić, Budimir Bulatović, Sanja Bosiljčić
Obradili i uredili: Gordana Savić i Nataša Glogovac
Fotografije: Lazar Đokić i Nataša Glogovac
Izdaje: Impol Seval a.d. Sevojno, Prvomajska bb
e-mail: gordana.savic@impol.rs
Štampa: Grafičar Užice
Tiraž: 500 primeraka